

Rådet for psykisk helse

Postadresse: Postboks 817 Sentrum, 0104 Oslo

Besøksadresse: Grensen 13, 0159 Oslo

Tlf 23 10 38 80

post@psykiskhelse.no

Bank: 1609.08.79875

www.psykiskhelse.no

Org.nr. 971524499

Rådets medlemsorganisasjoner: ADHD Norge, Aurora - støtteforening, Bipolarforeningen Norge, FRI - foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Hjelpeskilden Norge, Hvite Ørn, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse - LPP, Landsforeningen mot seksuelle overgrep, Mental Helse, Mental Helse Ungdom, Norsk Tourette Forening, ROS - Rådelyng om spisesforstyrrelser, Spisesforstyrrelsesforeningen, WSO - Landsforeningen We Shall Overcome, Voksne for Barn, Kirkens SOS, Stiftelsen CRUX, Norges Røde Kors, Fagforbundet, FO - Fellesorganisasjonen, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk psykiatrisk forening, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Universitetet i Sørøst-Norge, NTNU - Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet, Universitetet i Agder, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø.

Arbeids- og sosialkomiteen

Dato: 4.11.2022

Innspill: Statsbudsjettet 2023

Kap. 2541: Dagpenger

Rådet for psykisk helse er imot endringen som foreligger i statsbudsjettet der regjeringen foreslår å redusere opptjeningsperioden for dagpenger fra tre til ett år, hvor kun inntekt de 12 siste avsluttede kalendermånedene kan legges til grunn. Dette vil føre til at mange blir stående uten inntekt eller får redusert beregningsgrunnlag.

Vi er særlig bekymret for familier som lever med vedvarende lavinntekt.

Levekårsundersøkelsene viser at lavinnteksthusholdningene i større grad rapporterer om materielle og sosiale mangler, de har oftere dårlig psykisk helse og har mindre sosial kontakt (SSB). Barn i familier med vedvarende lavinntekt opplever at de ikke har tilgang til de samme sosiale godene i form av fritidsaktiviteter, skoleaktiviteter og ferie som andre barn. De har i tillegg fire ganger så høy sannsynlighet for å bli diagnostisert med psykiske lidelser. Den eneste måten å løfte familier ut av lavinntekt på er å skape effektive tiltak for å få foreldrene ut i jobb. Med dagens vekt på prosjektbaserte ordninger løser vi ikke de grunnleggende problemene som foreligger, men angriper kun effektene av det å leve på støtteordninger. Vi mener at vi i fremtiden må legge opp til mer langsiktige og forpliktende løsninger for å skape arbeidsplasser som kan bidra til å utjevne den økende ulikheten og fattigdom i Norge. Det er derfor viktig at det kommer konkrete grep i statsbudsjettet som kan bidra til å løfte flere ut av fattigdom fremfor tiltak som vil påvirke ressursituasjonen negativt.

Kap. 605, post 01 / Kap. 2655, post 70

Arbeidsledigheten er lav, og behovet for arbeidskraft er stort. Det gir gode muligheter for at grupper som ofte står lengre unna arbeidslivet, nå kan komme i jobb. For å øke sysselsettingen foreslår regjeringen en ny ungdomsgaranti for å gi tidlig innsats og tett oppfølging til unge som trenger hjelp til å fullføre utdanning og komme i arbeid. Dette er et godt tiltak for unge med sammensatte problemer, hvor vi vet at personer med psykiske lidelser representerer en stor andel av dem. Siden bevilgningen skal brukes til styrking av ungdomsveiledernes kompetanse ved NAV-kontorene, vil også kompetansen ha mulighet for å treffe flere deler av systemet, samt bidra til kontinuitet i NAVs arbeid.

Regjeringen foreslår i tillegg økt bevilgning til individuell jobbstøtte (IPS) for personer med psykiske lidelser og/eller rusproblemer og igangsetter et forsøk med en tilskuddsordning for å stimulere til utvidet samarbeid mellom NAV-kontor og fylkeskommunen om tilrettelagt videregående opplæring.

I møte med et komplekst samfunn med økte kompetansekrav er dette effektive metoder for å hente ut arbeidsevne og sikre meningsfylt innhold for den enkelte og mangfold og livserfaring på arbeidsplassene. Dette vil også fremme produktiviteten og bidra til mindre stigmatisering.

Det er en sterk sammenheng mellom arbeidstilknytning og psykisk helse, og det å stå utenfor arbeidslivet er en stor risikofaktor. Arbeid gir tilgang på sosiale relasjoner, identitet, personlig vekst, økonomisk trygghet og andre helsefremmende ressurser (FHI). Arbeid til alle og arbeidstilknytning er nøkkelen til deltakelse og god psykisk helse. Det å ha en jobb å gå til og en inntekt å leve av blir vesentlig fremover også.

Vennlig hilsen

Rådet for psykisk helse

Tove Gundersen

Generalsekretær